

FOUMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

REDACCIO I ADMINISTRACIO

PERLA, 2.—REUS
TELEFON NÚM. 168

NO'S RETORNEN ELS ORIGINALS
ENCARA QUE NO'S PUBLIQUIN

Any XIII

Núm. 71

Reus, dilluns 25 de Març de 1918

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ

REUS... Ptes. 1'50 al mes.
Fora... 4'50 trimestre.
Estranger... 7'90

Número solt 5 cèntims

CRÒNICA ESTRANGERA

El nou "leader" irlandés

Pocs dies després de la mort de John Redmond, el partit nacionalista irlandès va elegir el seu «leader». Aquest és el diputat John Dillon, antic lluitador de la causa d'Irlanda.

D'ençà que'l partit nacionalista, sortint de la greu crisi provocada per la caiguda i després per la mort de Parnell, va reconstituir-se, John Redmond i John Dillon es van trobar junts a la nova organització, i dins ella han conviscut. Abans, havien militat en fraccions diverses del nacionalisme irlandés. John Redmond havia estat parnellista; John Dillon, anti-parnellista.

Mentre Redmond va ésser «leader» del partit, els seus tinent llocs eren John Dillon i O'Connor. Hom no pot dir que aquests dos darrers siguin homes extraordinaris, com tampoc ho era Redmond, malgrat del seu gran talent innegable. Pero John Dillon és un polític prestigiós i un excelent parlamentari. La seva llarga actuació en la qüestió irlandesa, fa que la seva designació com a cap del partit hagi estat ben acceptada.

Una cosa, sobre tot, distingeix John Dillon de Redmond: el temperament. Dillon és un esperit més combatiu i més aggressiu que Redmond. Aquest tenia el temperament

i les condicions d'un advocat. Era un gran advocat de la causa d'Irlanda. I aquí no volem posar cap matís despectiu en aqueix caràcter de «advocadisme» que assenyalem.

No plaïen a John Redmond les actituds violentes, ni les paraules crues, ni els atacs excessos. Ell era un argumentador, enraonador. Era seré i equaníme. Quan calia adoptava actituds enèrgiques, però fugia dels apassionaments. Si ell o el seu partit eren atacats violentament, responia amb una noble continença. Li agradava lluitar, pero no li agradava barallar-se. Davant les virulentes acusacions i les injurias que li adreçaven els «sinn-feiners», es mostrava calmós. No volia anar al terreny on els «sinn-feiners» portaven la divergència. Això no vol dir que les acusacions i les injurias li fossin indiferents. Al contrari: les sentia, punyents, al fons del cor. I és probable que la campanya feta contra ell pels «sinn-feiners» li hagi escurçat d'alguns anys la vida.

John Dillon, tot i essent un polític seriós, no és tant magnànim, diguem-ho així, com Redmond. Torna cop per cop, i si bé no li plau, en certa cas, ésser el primer de pegar, menys li plau no ésser l'últim.

El primer discurs com a «leader» del partit nacionalista, constitueix una prova del que diem. Es un discurs de combat. Quan s'adreça als elements ulterians i britànics que entrebanquen l'èxit de la Conven-

ció irlandesa, Dillon amenaça. Quan s'adreça als «sinn-feiners» es mostra acusador i altivol. «Si la Convenció irlandesa no arriba a un acord—ha dit—, la qüestió irlandesa pendrà una gravetat formidable dins una o dues setmanes.» Aquí hi ha una amenaça pels ulterians i àdhuc pels anglesos. Després, parlant dels «sinn-feiners», els ha tractat de gent sense sentit polític, sense esperit de continuació, exagerada i destoradora.

John Dillon és, sens dubte, home de genit més viu i més impacient que John Redmond.

A. ROVIRA i VIRGILI.

ELS CONVENIS COMERCIALS

Paralitzarán els alemanys nostre tràfec marítim?

Díu «La Lucha»:

«Con la venia del censor dijimos ayer que este Gobierno de solidaridad monárquica estaba incapacitado para resolver el problema internacional porque frente al criterio de Romanones, partidario, cuando abandonó el Gobierno, de ir a la ruptura de relaciones con Alemania si seguían los torpedeo- mientos, hay la opinión de Maura que dijo en la plaza de toros de Madrid que los torpedeoamientos no constituyen un agravio para España. ¿Cuál será el criterio que pre dominará?»

Porque el hecho de que los buques de la Trasatlántica, que hasta hoy obtuvieron el trato de compañía naviera más favorecida, hayan interrumpido el tráfico con América, constituye una amenaza que se elevaría a paralización absoluta de nuestro tráfico marítimo, si se aprueban definitivamente los convenios comerciales con Francia, Inglaterra y los Estados Unidos.

¿Cuál será la actitud del Gobierno?

LA POLITICA

L'estat de guerra a Barcelona

Els termes en què ha contestat el senyor García Prieto a la petició que En Marcelí Domingo feu al Congrés respecte el retorn a la normalitat a Barcelona, permet suposar que en el Consell de ministres que se celebrarà avui s'acordarà aixecar l'estat de guerra, essent possible que ja s'hagi demanat informe al capitá general de Catalunya sobre si les circumstancies que imposaren la suspensió han desaparegut.

Els diputats socialistes

El Govern ha acordat la fórmula per a legalitzar la situació parlamentaria dels diputats electes socialistes que es troben cumplint condemna.

Segons sembla, el Congrés dictaminarà la validesa de la elecció, deixant la declaració de capacitat legal per a després que les Corts hagin aprovat el projecte d'amnistia en que han de ser incluits.

Deseans setmanal parlamentari

Sembla que el Govern està disposat a pendre en breu un acord respecte al dia de descans parlamentari proposat pel senyor Cambó, amb objecte de que els diputats que resideixen fora de Madrid puguin visitar constantment els districtes i atendre els seus assumptes particulars.

En tal cas se formarà la setmana parlamentaria, en la qual no hi haurà sessió els dissabtes i diumenges.

Les actes d'En Cambó

Segons notícies de persones que es tenen per ben informades, el senyor Cambó renunciarà l'acta per Castelltersol i conservarà la de Barcelona, no quedant per aquella circumscripció més que una vagant.

Per aquesta raó no hi haurà noves eleccions a Barcelona, ja que sols quedarà la vagant produïda per la renúncia del senyor Domingo.

En Pau Iglesias i la crisi

Jutjant la solució de la crisi, diu En Pau Iglesias en un article de «El Socialista»:

«Aunque no faltan tachas a la solución dada a la crisis, y aunque es casi seguro que no pasará mucho tiempo sin que esas tachas produzcan sus naturales consecuencias, lo cierto y verdad es que representa un resonante triunfo de la opinión.»

Els sargentos expulsats

Al gener foren expulsats uns 400 sargentos que formaven les Junes de defensa. Després han reingressat casi tots, quedant sense fer-ho uns 45, dels quals onze són de Madrid.

La premsa sol·licita el retorn a files de tots els que han permanescut exclusits.

Per l'autonomia

Els Ajuntaments de Mataró, Vilassar de Mar, Masnou, Alella, Dos Rius, Premià de Mar i Teyá han acordat per unanimitat demanar al Govern la reforma de l'administració municipal, concedint l'autonomia a tots els Ajuntaments que ho sol·licitin i també l'autonomia integral de Catalunya.

Nou setmanari

Ha vist la llum pública a Barcelona el setmanari nacionalista «La Barricada».

L'Abadal, malalt

Es troba malalt d'alguna gravetat d'ençà alguns dies, a causa d'una pulmonia, el senador regionalista don Raimon d'Abadal.

Pel domicili del senyor Abadal han desfilat nombrosos amics polítics i particulars per a obtenir notícies del desenrotll de la malaltia.

El senyor Abadal ha experimentat una lleuera millora, que no ha fet desaparéixer, no obstant, la gravetat.

Per atendre l'il·lustre malalt ha arribat a Madrid sa distingida senyora.

JOVENTUT NACIONALISTA REPUBLICANA

S'està preparant la

Festa de la Bandera

Informació

Conforme anticiparem, ans d'ahir quedà definitivament resolta la vaga que venien sostenint des de feia algunes setmanes els obrers fundidors.

En sa conseqüència demà es reanudarà el treball en els tallers de fundició, percibint els oficials l'aument d'un 10 per 100 en els salariis.

Durant la reglamentaria visita d'inspecció que aquests últims dies ha girat en els tallers i fàbriques de la localitat l'inspector provincial del treball, ha aixecat acta d'infracció a una fàbrica de paqueteria, per tindre ocupades menors d'edat, i altra d'apercibiment a un fabricant de gorres per fer treballar més hores de les permeses per la llei a les seves operaries.

Amb les funcions d'avui se despedirà de nostre públic la compa-

nyia italiana d'opereta Granieri-Marchetti, que durant una llarga temporada ha actuat en el Teatre Fortuny.

Per a la funció de la tarda s'anuncia l'opereta «Addio Giovinezza» i per a la de la nit la de més èxit de la temporada «La Duchessa del Bal Tabarín».

En el veí poble de l'Argentera el dia 1 del proper abril s'hi celebrarà la Festa de l'Arbre i descubriment d'una lápida dedicada per dit poble a nostre compatrici i distingit amic nostre don Eduard Toda amb motiu de donar el seu nom a un dels principals carrers de dita vila.

Les que s'organitzen en honor de l'il·lustre compatrici prometen veure's concorregudíssimes, i en les quals hi pendràn part varies bandes de música, nois i noies de les escoles, diverses societats, representants de la premsa i autoritats.

Banc de Reus de Descomptes i Préstams

Negociem els cupons Deuda Interior, Exterior, Amortizable 4 per ojo Municipals, Alacants, Paviments 6 per ojo, E. Eléctrica 6 per ojo i tots els de venciment i d'abril.—Compra i venda de valors.

La celebrada tiple, nostra simpatíca paisana Na Mercé Salas, el proper dissabte de Gloria debutarà en el Teatre Euterpe de Sabadell, junt amb la companyia que dirigeix el primer actor En Salvador Videgain.

La Cambra de Comerç de València ha dirigit a la superioritat i a la direcció de ferrocarrils una protesta pels immens danys que al comerç ha de produir l'anunciada anul·lació dels bitllets quilomètrics a partir del primer d'abril pròxim, i sollicitant que's faci una excepció en favor de les classes comercials.

ANDREU FARQAS

CONTRACTISTA

GALANAS, 8.—REUS

Participa als seus clients i al públic en general que en escriptura autoritzada pel notari d'aquesta ciutat, don Josep Loperena, en 4 dels corrents i de comú acord tots els socis, ha quedat disolta la raó social FARGAS, BERTRÁN i C.ª, de la que el sotscrit formava part i que es dedicava a la construcció i reparació d'obres.

Havent-me fet càrrec de l'actiu i passiu i corrent del meu exclusiu compte les obres que l'esmentada societat tenia en construcció, tinc el gust d'ofrir els meus serveis, en la seguretat de que en el desempeny dels mateixos han de trobar vostés totes les ventajoses condicions que proporcionava l'extingida Societat.

En les sessions que com de costum se donaran avui en el concorregut cinematògraf Sala Reus, s'hi projectarà lo més modern i escollit de les cases constructores de pel·lícules.

L'acte de l'enterrament, verificat ahir a la tarda, de l'antic comerciant de vins don Román Sardá Monseny, constituí una manifestació de dol, a la que s'hi associaren les extenses relacions del finat.

Els funerals se celebraran demà a les 10 del matí en l'iglesia de la Providència.

Reiterem nostre més sentit pésam a la família del senyor Sardá especialment al seu fill don Román Sardá Vilà.

Dugues extraordinaries funcions anuncia per a avui la companyia de declamació que, sota la direcció del primer actor En Rafel Masip, tant bona campanya ve realitzant en el teatre del Centre de Lectura.

Lo escollit del programa, el qual publiquem a la secció d'espectacles, i les simpaties que ha sapigut captar-se aquella companyia, faran que avui el teatre del Centre de Lectura es vegi somament concorregut.

S'ha comunicat al rector el nomament de catedràtic de matemàtiques de l'Institut de Figueres a favor de nostre distingit amic particular don Josep Sans Ferrer, en virtud d'oposicions entre auxiliars.

Per a avui anuncia l'empresa del Kursaal ademés d'un selecte programa de pel·lícules la presentació dels extraordinaris excentrics «Los Rampers».

CENTRE de LECTURA

EXPOSICIÓS

MAX RAMOS

De 11 a 13 de 19 a 21

ESPECTACLES

Teatre Fortuny (EMPRESA GURGUI)

Gran Companyia italiana d'òpera i opereta cómica GRANIERI - MARCHETTI

Grans funcions per a avui:

Tarda, a dos quarts de sis.—L'òpera en tres actes «Addio Giovinezza».

Nit, a dos quarts de deu.—Despedida de la Companyia.—L'òpera en tres actes «La Duchessa del Bal Tabarín».

Centre de Lectura - Teatre

GRAN COMPANYIA COMIC-DRAMATICA
dirigida pel genial primer actor
RAFEL MASIP

Grans funcions per a avui:

Tarda, a les cinc.—El drama en 4 actes «Magda» (El hogar).

Nit, a dos quarts de deu.—El drama en 4 actes «La Catedral».

Kursaal
Grans sessions de cine per a avui.

Exit dels artistes «Los Rampers».

Preus i hores de costum.

Sala Reus
Grans sessions de cine per a avui.

Preus i hores de costum.

IMP. SANJUÁN - REUS

Sense aquesta marca
l'aparell **NO** és un Gramòfon

CATÀLEGS GRATIS

Companyía del Gramófon - S. A. ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes

TITTA RUFO i CARUSO
en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑÁ** - Carrer Major, 22
Despatx: 24, pral. - REUS

Dipòsit de Bellotgeria. - Bellotges de butxaca i Desperiadors des de 2'90 p.

Tractament de la SÍFILIS per l'aplicació INDOLORA del

606

diagnòstic de dits enfermetat per l'anàlisi de la sang (Dr. Wassermann)

Dr. A. FRIAS. — Arraval baix de Jesús, 33.
CONSULTA DE 3 A 4

Els cafès GIL

SON. Els de més fortalesa.

SON. Els de més aroma.

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca) - REUS

NOVA SASTRERIA

Arraval de Sta. Agna, 4. - REUS

Des del 18 del corrent està obert al públic dit establiment amb un magnífic i esplèndit assortit en genres del país i estrangers per a la pròxima temporada.

Francisco Cros

CONTRACTISTA D'OBRES

S'ofereix per a tota classe de reparacions i obres de nova planta, dintre el ram de construcció.

Carrer de l'Abadi, 10, segon REUS

DISPONIBLE

Juli Sanz Blanco

AGENT DE NEGOCIS MATRICULAT

Ex-Substitut del Registre de la Propietat

Gestió ràpida d'assumptes jurídics administratius. — Presentació de documents en els Registres de la Propietat i Oficines liquidadores de drets reials. — Examen de finques i censals en dits Registres. — Col·locació de capitals amb hipoteca. — Redempció de ceusos de l'Estat. — Cobro de crédis. — Pago de contribucions. — Administració de finques. — Tramitació de tota classe de documents en les Oficines públiques i organismes oficials, & Despatx: Carrer Sant Joan, 2, 2.º 2.ª. - REUS

Coloma Serrat de Banchs

MODISTA

Confecció de tota classe de vestits i abrics per a senyora

Arraval de Sta. Agna, 4, entresol REUS

Farmacia SUAZO

(Abans Central)

Medicaments químicament purs

Aigües miner-medicinals

Específics de totes classes

VACUNA SUIÇA

"SUEROS"

Arraval Alt de Jesús, 46 (Tel. 141). - REUS